

ภูมิพลังสตรี...พลังรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอากาศร้อน ภัยแล้งรุนแรง หรือไฟป่า ฯลฯ ล้วนเป็นปัญหาที่สะท้อนถึงปัญหาการจัดการทรัพยากรที่ไม่สมดุล และการร่อยหรอของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งหากไม่มีการดูแลรักษาและการจัดการที่ดี ทรัพยากรที่มีอยู่ก็จะหมดไป รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ก็จะอยู่ในสถานการณ์ที่ย่ำแย่ขึ้นเรื่อยๆ ที่ผ่านมามีบทบาทในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เห็นกันทั่วไปมักจะเป็นเพศชาย เพศหญิงเป็นเพียงผู้ตามหรือมีส่วนร่วมเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ บมจ.ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง ซึ่งร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ได้จัดทำ “โครงการภูมิพลังสตรี พลังรักษ์สิ่งแวดล้อม” เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาบทบาทสตรีในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นและของประเทศ ในฐานะเป็นผู้จัดการ ผู้ใช้ประโยชน์ ผู้เปลี่ยนแปลง และผู้ได้รับผลกระทบในระดับครัวเรือนจนถึงระดับการผลิตต่างๆ ให้มากขึ้น ซึ่งจะมีส่วนเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ เสริมสร้างความเข้มแข็งของสตรีและชุมชนให้เกิดการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

รัชนี เหมรัตน์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า “โครงการภูมิพลังสตรี พลังรักษ์สิ่งแวดล้อม” ซึ่งเป็นโครงการประกวดภาพยนตร์สั้น เพื่อสะท้อนถึงศักยภาพของสตรีในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เริ่มดำเนินการเมื่อปี 2558 เพื่อส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรของชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ โดยมองว่า หากสตรีได้รับการส่งเสริมและสร้างการยอมรับในวงกว้างให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาผืนดิน ป่า น้ำ การจัดการขยะและของเสีย รวมถึงทรัพยากรท้องถิ่นในชุมชนของตนให้เด่นชัดมากขึ้น จะทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน และสร้างชุมชนที่เข้มแข็งยิ่งขึ้นด้วย

“เราภูมิใจกับว่าในทุกความสำเร็จของการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนหลายพื้นที่ ล้วนมี

สตรีหรือกลุ่มสตรีให้การสนับสนุนอย่างแข็งขันทั้งในเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ผู้หญิงจะมีบทบาท ทั้งในฐานะการเป็นผู้จัดการ ผู้ใช้ประโยชน์ ผู้เปลี่ยนแปลง และผู้ได้รับผลกระทบด้วย อีกทั้งโดยทั่วไปแล้วผู้หญิงเป็นผู้ที่มีโอกาสมากกว่าที่จะใกล้ชิดกับครอบครัว อันเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม จึงเป็นกำลังหลักในการบ่มเพาะและถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นได้อย่างดี” รัชนี กล่าว

คุณยายฝัน มีคำ อดีตผู้ใหญ่บ้าน บ้านท่าสองคอน จ.มหาสารคาม นักแสดงหลักของเรื่อง สตรีผู้เป็นแบบอย่างความดีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับการประกวดภาพยนตร์สั้น ภายใต้แนวคิด “แบบอย่างความดีของสตรีที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ความยาวไม่เกิน 7 นาที มีผู้ส่งเรื่องเข้ามา 79 ทีม เป็นประเภทนักเรียน นักศึกษา 59 ทีม และประชาชนทั่วไป 14 ทีม

ปรากฏว่าผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทนักเรียนนักศึกษาคือ เรื่องหัวใจสายน้ำ จากทีมหัวใจสายน้ำจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับโล่เกียรติยศพร้อมเงินรางวัล 70,000 บาท โดยมีคุณยายฝัน มีคำ อดีตผู้ใหญ่บ้าน บ้านท่าสองคอน จ.มหาสารคาม นักแสดงหลักของเรื่อง สตรีผู้เป็นแบบอย่างความดีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ริเริ่มและผลักดันโครงการจัดทำอ่างเก็บน้ำห้วยสามลัดดี เพื่อการบริหารจัดการน้ำในชุมชนและท้องถิ่นอย่าง

ยั่งยืน และได้รับรางวัลต่างๆ จากภาครัฐ ทำให้งานผืนกลายเป็นสตรีต้นแบบอีกคนหนึ่งที่มีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในด้านทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน

สุวิวัฒน์ ชุมยางลิม ผู้คิดสร้างภาพยนตร์สั้นเรื่องหัวใจสายน้ำกล่าวว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ใช่เรื่องยาก ผู้หญิงตัวเล็กอย่างยายฝันยังสามารถลุกขึ้นมาแก้ปัญหาได้ แนวคิดของภาพยนตร์คือ ต้องการ

จะสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงมีบทบาทและสิทธิเสรีภาพ มีความเท่าเทียมกับผู้ชาย มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงบางสิ่ง สื่อให้เห็นด้านพลังของผู้หญิง ทั้งยังมีแนวคิดที่จะให้ชุมชนได้กลับมารักชุมชนของตนเอง เพราะในปัจจุบันคนในสังคมไม่ค่อยให้ความสำคัญกับชุมชนของตนเอง มักอยู่เพียงลำพังเป็นส่วนใหญ่ สื่อนี้น่าจะเป็นประโยชน์และสะท้อนให้เห็นพลังบางอย่างที่ซ่อนอยู่ในคนคนหนึ่ง ทั้งยังให้คนหันกลับมามองชุมชนของตนเอง และเห็นคุณค่าในสิ่งที่มีอยู่

นางฝัน มีคำ กล่าวว่า ตนเป็นผู้นำหมู่บ้านมา 2 ปี ดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อมมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์น้ำ ป่า ทำมาตั้งแต่ก่อนเป็นผู้ใหญ่บ้าน จนกระทั่งเลิกเป็นก็ยังทำ ทำให้คนในหมู่บ้านรู้สึกไว้วางใจ ปัจจุบันแก้ปัญหาภัยแล้งด้วยการทำบ่อกักเก็บน้ำหรือแก้มลิง ทั้งทำฝายชะลอน้ำไว้ใช้ในชุมชน โดยได้รวบรวมคนในหมู่บ้านจัดตั้งกลุ่มบริหารจัดการน้ำชุมชนและเขียนโครงการส่งเข้าหน่วยงานของรัฐให้เข้าร่วมสนับสนุนช่วยเหลือโครงการจนประสบความสำเร็จ ทำให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ตลอดปีเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แนวคิดในปัจจุบันคืออยากจะถ่ายทอดให้รุ่นลูกหลานได้เอาเป็นแบบอย่างและสืบทอดทำต่อไป เพราะว่าด้วยวัยของตนเองนั้นใจยังคงสู้ต่อเพื่อความอยู่รอด แต่กำลังไม่พอ อนาคตคงเป็นเรื่องดีหากคนรุ่นใหม่ช่วยกันสืบทอด เพื่อให้ชาวบ้านในชุมชนทำมาหากินได้อย่างหลากหลายที่ประกอบด้วยน้ำ

นอกจากนี้ยังมีผลงานอื่นๆ อีก เช่น รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 เรื่อง สตรีริโซเคิล ของทีม 3G ที่มีบุคคลต้นเรื่องเป็นแกนนำชุมชนผู้เป็นแบบอย่างในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมชุมชน จนได้รับรางวัลชุมชน Zero Waste ส่วนรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 คือเรื่อง สวนของปารดา โดย Lomorainbow เกี่ยวกับข้าราชการวัยเกษียณที่ในบั้นปลายชีวิตตัดสินใจที่จะผันตัวเองมาเป็นเกษตรกรและรางวัลชมเชยอื่นๆ ได้แก่ รัตนดา ภูมิรีป่าแห่งตะนาวศรี กับเรื่องราวของป่าไม้ จาก ICC อุทยานธรรมชาติวิทยา เรื่องป่าฉลุย กับ การแก้ปัญหาหน้าเฝ้าเสีย โดยโรงเรียนรุ่งอรุณ และเรื่องครูกองขยะกับการคัดแยกขยะของครูท่านหนึ่ง โดยทีมสตรีสีขาวเขียว

ส่วนประเภทประชาชนทั่วไปไม่มีเรื่องใดได้รับรางวัลชนะเลิศ มีเพียง 3 เรื่องที่ได้รับรางวัลชมเชย คือ เรื่อง สตรีผู้คืนชีวิตสัตว์ป่า การรณรงค์ต่อต้านการลักลอบค้าสัตว์ป่า โดยคุณจันทร์ปาย องค์ศิริวิทยา เรื่อง ยายผมชื่อนุญเรื่อง เรื่องราวของยายบุญเรื่องผู้ถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยบุญเรื่อง สุ่มศรี และเรื่องผักลอยฟ้า เรื่องราวของหนุ่มสาวที่ชักชวนกันปลูกผักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มสตรีเจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดสำนักงานเขตหลักสี่ เป็นต้น.